

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

De Personis Ecclesiasticis, Earumque statu, Dignitate, munere, &
Immunitate

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

§. 2. Electio Episcopi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61816)

plius, quàm isti duo (episcopatus, & Sacerdotiù) ordines Sacerdotù nec nobis à Deo collati sunt, nec Apostoli docuerunt. Et *Damasus ep. 4.* Quia inquit, sunt duo tantùm primi in ecclesia ordines, id est, Apostolorum & 70. discipulorum. *Du rand. in 4. D. 24. q. 6. Palud. ibid. Q. 7. Vasq. Disp. 240. c. 5. Lancelot. l. 1. tit. 21. Cucchus l. 1. pag. 41. Ag. Coninck. disp. 20. de Sacramento Ord. dub. 2. cir. fin. Em. Sa. V. Ordo n. 7. Laym. l. 5. tr. 9. c. 4. num. 3. Henriq. l. 10. cap. 7.*

V. De Characterè etiam opinionum diversitas est: ut compendiò: dicam si character in ipsa potestate consistit, secundùm *S. Thome Aquin.* mentem, cui adhæret *Sotus in 4. D. 1. q. 4. Zecchus de Sacram. in gen. c. 14. conc. 6. Tolet. l. 2. c. 16. n. 10. Em. Sa. V. Ordo. n. 7.* dici potest, distinctum characterem imprimi episcopo, quia in consecratione sua accipit potestatem ordinis distinctam à Sacerdotali, quandoquidem Sacramentum Confirmationis, & Ordinationis solus administrat. Si autem non necessariò cum potestate multiplicatur character, affirmare licet, eundem in episcopo & Sacerdote simplici characterem esse, quamvis in Episcopo ad plura Sacramenta extendatur. Denique si character, ut *Gabr. Vasquez placet disp. 134. c. 3.* merum signum est seu qualitas spiritualis primæ speciei, cuiusmodi aliquando equis & ovibus imprimuntur distinctionis causa, facillè admittimus, in episcopis distinctum esse, quia alia ipsius dignitas, alius gradus & potestas est, quam significare potest Character. *V. Card. Lugo de Sacram. in gen. disp. 6. Sect. 3. p. 106. & sequentibus. Franc. Suarez disp. 11. Sect. 1. Ag. Coninck de Sacram. Q.*

63. art. 1. & 2. Filliut. Tract. 1. c. 8. nu. 117. Navarr. c. 22. de Sacram. Ord. n. 17. Fernandez Exam. Theol. pag. 505. Petr. Soto lect. 4. de ordine Palac. in 4. dist. 24. Silv. V. Character. Armilla. V. Ordo. n. 5. Angel. V. Ordo n. 1. Sauch. l. 7. Consil. c. 1. dub. 9. nu. 1. Tanner. IV. disp. 7. Q. 2. n. 34.

§. II.

De electione episcopi.

I. **A**D ecclesiam seu populum universum pertinere electionem episcoporum contendunt nostri Sectarii. *Calvinus l. 4. Inst. c. 5. nu. 2.* iam in eligendo, inquit, totum illud ius populi sublatum est: Vota, assensus, subscriptiones, & omnia eiusmodi evanuerunt. Ad solos Canonicos integra potestas translata est. Illi, in quem volunt, conferunt episcopatum, eum mox in conspectum populi producant, non examinandum, sed adorandum. Vult nimirum persuadere *Calvinus*, quod iure divino electio non à clero, sed à multitudine, seu cœtu fidelium fieri debeat: quod nunquam impetrabit. Nam exempla *Matthiæ*, & *Diaconorum* nihil aliud probant, quàm initio ecclesiæ multitudinis suffragia valuisse, non verò necessario id faciendum esse. Ecclesiæ arbitrio relictus, & commendatus est electionis modus, qui pro temporum varietate, & necessitate non semel mutavit. Multis annis totius ecclesiæ iudicium, & arbitrium placuit, postea in clerum electio translata est; deinde regibus & principibus propter dissensionem cleri, & populû permissa à quibus novissimè ad paucos & meliores è clero pervenit. Quamobrè

à solis Cardinalibus Papa, à Canonicis maioribus episcopi eliguntur. Allegatur in contrarium *S. Cyprianus, qui ep. 68.* traditione divinâ & Apostolica servandum dicit, ut præsentè plebe, quæ singulorum vitam plenissimè novit, episcopus eligatur. Verùm *Cyprianus* divinæ traditionis nomine non intelligit ius aliquod, vel legem à Christo sancitam, sed ritum & morem, qui primis ecclesiæ annis observatus est, ut patet ex *Actor. c. 1. & 6.* ubi electus est Matthias, & septem Diaconi *Barb. de potest. Episc. l. 1. tit. 1. c. 3. Moscon. l. 1. par. 1. cap. 8.*

II. Hoc tempore propter eximia merita, aliasque nō leves causas, nominandi episcopos potestas, quæ ab Apostolis in caput supremum Ecclesiæ Papam devoluta erat, in multis locis permessa est regibus: ita ut excepto Imperio Romano Germanico, ubi secundùm Concordata inter *Nicolaū V. & Fridericum III.* Ecclesiarum Cathedralium Canonici capitulares electionem habent, in Hispania, Gallia, aliisque provinciis episcopi omnes, & alicubi maiores prælati etiā à solis Regibus nominentur & offerantur summo Pontifici confirmandi. Qui modus maioribus commodis an dānis pateat, meritò dubitari potest; tolerandus tamen, quia longi temporis usu firmatur, & absq; magno animorū motu & offensione tolli non potest. *c. ult. s. sed nec D. 51. c. Cleri D. 26. c. Vota D. 27. c. obeuntibus D. 25. c. ult. D. 79. & c. 1. de elect. Barb. lo. cit.*

III. Iure Canonico vetitum est, ne sibi successorem episcopus nominet. *c. Episcopo 1. & 2. plerique. c. Moses. c. Apostolica 8. Q. 1.* Neque enim conveniens videtur, ut dignitates ecclesiasticæ partim à Christo, partim ab Ecclesiâ institutæ instar civilium of-

ficioꝝ hereditate acquirantur. Dixit *iure Canonico*, quia de divino nō constat, damnari successionem: sed historia ecclesiastica docet Petrum Apostolum sibi Clementem surrogasse *c. si Petrus. 8. q. 1. & Augustinus à Valerio episcopo Hipponeñsi successor nominatus est. Severus quoque episcopus Milevitanus successorē sibi delegit. Dicit tamen posset, adfuisse populi & cleri vel tacitum, vel expressum consensū, quemadmodum hoc tempore ceteris esse, cū soli Capitulares episcopū eligunt. *Turrecrem. de potest. eccl. l. 2. Card. Iacobac de concil. l. 1. o. art. 7. Barb. in c. Acceptimus. de transactionib.**

IV. In episcopo eligendo attenditur ætas, scientia, ordo, & vitæ integritas. Ætatis annus tricesimus completus exigitur *c. cū in cunctis de elect.* ita, ut irrita sit electio, si annum tricesimum nō compleverit. Quod scientiā attinet *Conc. Trid. sess. 22. c. 2.* statuit, ut alicuius Academiæ, aut Gymnasii publici auctoritate sit creatus Magister, aut Doctor, vel Licentiatas in Theologiâ aut Iure Canonico: si nullo prædictorū graduū insignitus sit, publicū testimonium alicuius Academiæ, quo probetur idoneus ad docendam alios, sufficiet. In Monacho requiritur similis testificatio per superiorem ipsius facta. Necessarius præterea est ordo, minimum Subdiaconatus. *c. A multis de ata. & qual. Ord. c. Nullus D. 60.* Qui eo ordine caret, postulari tantum potest, non verò eligi. Denique qualis vitæ integritas requiratur, Apost. explicat *ep. 1. ad Tim. 3. & c. 1. ep. ad Titum.* Oportet episcopū sine crimine esse: Oportet episcopum irreprehensibilem esse: quo unico verbo totius vitæ episcopo convenientis perfectio includitur.

Vnde

Vndecim virtutes enumerat *Ioan. Buscus de statu episcop. cap. 3. Viguierius 11. de statu eodem pag. 633.* Quæritur aliqui, an qui debita scientiâ, & virtutibus necessariis caret, in conscientia teneatur resignare munus episcopi? Dicendum non teneri, modo paratus sit serid operam dare, ut quæ sibi defunt, acquirat. Quod si videat etiam studio adhibito se non assequi, adiutorem asciscet sibi, à quo subleuetur. *Silvester V. Episcopus num. 4.* propositâ quæstione, an peccet mortaliter episcopus, qui rogatus an sciat Novum & Verus testamentum, responderet, quod sic? Non peccare dicit, si duo Testamta sciat, quoad ea, sine quibus officium suum convenienter exercere non potest, licet in alijs sit indoctus: quia consuetudo non videtur plus requirere. Tolerari posse, si longo usu rectè norit exercere munus suum, vel si scientiæ defectum Charitatis perfectio suppleat *Barbosa dicit de potè Episc. Par. 2. alleg. 1. n. 25. Moscon l. 1. c. 8.*

V. Episcopi electio intra tres menses faciendâ est, c. *Ne pro defectu de el. c. postquam. D. 50. c. Obventibus D. 63.* Computari autem debent non à die vacantis Ecclesiæ, sed à die, qua innouit Canonici vacatio Ecclesiæ. *Innoc. & alii in c. Ne pro defectu de el. de forma, & modo eligendi V. qua diximus s. 2. legenda etiam Bulla Greg. XIV. Onus apostolica apud Passecium pag. 2. qua Concilii Trid. sess. 22. c. 2. instructio innovatur, & pluribus additis locupletatur.*

VI. Facta electione examen à Vicinioribus aliquo episcopo instituendum est super certis articulis per idoneos & iuratos testes astruendis. Quod examen sive procel sus Romam mittitur ad impetrandam cõ-

firmationem. Articuli sunt ferè isti sex. 1.º An electus episcopus ex legitimo matrimonio, & Catholicis parentibus natus sit. *c. cum in cunctis. c. 2. Schæretici. de her in 6. 2.* An tricesimum ætatis annum compleverit. *c. cit. cum in cunctis.* Pro iis, qui postulati sũt, anni 27. inchoati sufficiunt. *Extrau. un. de postul. prel. inter com. 3.* An saltem lex mensium spacio in Sacro ordine constitutus sit. *Co. Tr. sess. 22. c. 2. 4.* An in theologia, vel iure Canonico Doctor, aut Licentiatus, vel saltem publico Academia alicuius testimonio ad alios docendos idoneus iudicatus sit. *Con. Tr. l. cit. 5.* An bonæ famæ, & vitæ integræ sit. *c. Tr. sess. 6. c. 1. 6.* denique num in ecclesiasticis functionibus versatus, prudens, & rebus gerendis idoneus sit. *Con. Tr. sess. 24. c. 1. sess. 21. c. 2. Moscon pag. 190 Franc. Leo thesaur. 6. l. Par. 1. c. 3. nu. 7. & sequ. Barb. de potest. episc. l. 1. tit. 1. c. 5. V. Interrogatoria.* Vidi informationem quandam Ann. 1623. in qua septem articuli erant hoc modo concepti. 1. An ex legitimo matrimonio, & Catholicis parentibus natus sit & ubi? 2. Cuius sit ætatis, & an saltem tricesimum ætatis annum expleverit. 3. An sit presbyter, vel saltem in aliquo ordine constitutus, & à quo tempore. 4. An sit Doctor seu Licentiatus in sacra Theologia vel in iure Canonico: atq; ea doctrina polleat, quæ in episcopo ad alios docendũ requiritur. 5. An in ecclesiasticis muneribus dia versatus sit. 6. An fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia, usu rerum, & integra fama præditus sit. 7. An dignus videatur, quæ ecclesiæ N. præficiatur?

VIII. Si absens sit electus, Canonici electores intra 8. dies electionem factam illi indicare debent, si commodè fieri

fieri queat. *c. Cupientes. de elect. in 6.* si neglexerint, aut distulerint, ab electionis prosecutione penitus exclusi sunt, & à beneficiis suis per triennium suspensi: ad quæ si intra illud tempus se ingesserint, ipso iure illis privati sunt. *Vallens. l. 1. tit. 6. c. 7.*

VIII. Electus in episcopum olim intra tres menses, hodie autem intra mensem computandum à tempore electionis sibi indicatæ consensum præstare tenetur. Si non fecerit, ius per electione acquisitum amittit, nisi fortè ea sit electi conditio, ut electioni suæ absque Superioris consensu ex prohibitione, aut qualibet provisione Sedis Apost. consentire non possit. Quo casu idem electus vel electores ipsius consentiendi licentiã ab eius Superiore, cum ea celeritate, quam Superioris ipsius absentia permiserit, petere studeant, & obtinere. Alioqui si elapso tempore pro eiusdem superioris præsentia, vel absentia moderando huiusmodi licentiã eos minimè contingat obtinere, electores ex tunc ad aliam electionem procedendi liberam facultatem habent. *Canis. l. 1. Institut. tit. 13. pag. 63. Zerola Par. 2. V. electio nu. 2. Corvinus l. 1. Aphorismor. tit. 6.*

IX. Si electus non acceptet, aut postquam consensit, abdicet, aut moriatur, electoribus integrum est, aliam electionem instituere, dummodò in præmissis nihil subdolè & fraudulenter actum sit. *c. si electio de el. in 6.* Idem fiet, si secundò, tertio, aut quarto facta electio non sortiatur effectum. *Anto. Cucchus l. 1. tit. 7. pag. 75.*

X. Quemadmodum electione à pluri- bus facta, sic etiam simplici collatione vel designatione episcopi fiunt. Vnde vulgò dicitur, Romanum Pontificem uno verbo

creare Sacerdotes, & episcopos, dicendo v. g. *Sis Sacerdos, vel episcopus.* Quod intelligendum de potestate iurisdictionis tantum: quia Ordinis potestas sine consecratione non confertur: quemadmodum ex ritu consecrationis & ipsa praxi manifestum est & amplius declarat *Azorius II. l. 3. c. 29 Q. 4. Canis. l. 1. tit. 11. p. 57. Barb. de potest. Episc. l. 1. tit. 1. c. 3. n. 42.* Idem de illis Regibus & Principibus dicendum est, qui, ut *Pisafecius* loquitur pag. 2. iure patronatus prætenso nominant pro libitu eligendum, & Capitulum super huiusmodi persona nominata format, seu fingit electionis suæ processum.

§. III.

De Confirmatione Episcopi.

I. **I**us confirmandi episcopum ritè electum olim Metropolitanis, Primates & Patriarchæ habuerunt Quod *Nicolaus Papa* agnoscens Ioanni Ravennati Archiepiscopo scribit in hunc modum. Episcopos per Æmyliam non consecres, nisi post electionem cleri, & populi. *c. Episcopos. D. 63.* quod etiam supponitur in *c. Transmissam. de elect.* Nunc autem tota potestas confirmandi episcopos soli summo Pontifici reservata est. Quocirca sive à Dynastis nominentur, sive à Capitulo eligantur, à Pontifice confirmationem expolcere debent. Liberum tamen Pontifici est, Archiepiscopo alicui vel alteri prædictam potestatem committere. Modum & praxim petendi & obrinendi invenies apud *Mosconium* pag. 187. & *Pisafecium* pag. 11. *Anton. Cocuh. l. 1. Inst. tit. 9.*

II. Episcopus electus intra unum mensem